No. 177. 1837

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws-Blad.

Donderdag 27 Julij.

DE GOUVERNEUR DER PROVINCIE *NOORD-BRABAND*, brengt bij deze ter kennisse van het publiek, dat de Brug over de kapitale Gracht voor de ANTWERPSCHE POORT der vesting BREDA moet worden vernieuwd en dat daardoor de passage over dezelve, voor rijtuigen gedurende den tijd van VIJF WEKEN, aanvangende met den 1sten Augustus aanstaande gestremd zal zijn; terwijl de Communicatie, aan die zijde, zoo lang zal moeten plaats hebben over den weg, langs den zoogenaamden *Bijvang*, te beginnen van nagenoeg het eerste Tolhuis aan den straatweg naar ANTWERPEN tot aan *den trekweg buiten de* WATERPOORT *der bovengemelde vesting.*

'S HERTOGENBOSCH, den 21sten Julij 1837.

De Gouverneur voornoemd,
Bon. VAN DEN BOGAERDE.

FRANKRIJK.

PARIJS, DEN 24STEN JULIJ.

Men wil thans vrij stellig verzekeren, dat er onderhandeld wordt over een huwelijk van de prinses *Clementina* met den jongen prins *Louis-Victor van Coburg*, broeder van den regerenden hertog en van Koning *Leopold*. Aangezien de moeijelijkheid der verbindtenissen van 's Konings kinderen, reeds zoo blijkbaar ondervonden, wordt dit huwelijk op het paleis als zeer voegzaam beschouwd.

— Geen der ministeriele bladen spreekt heden over den dood van *Abd-el-Kader*, zoodat men gelooft dat het gouvernement dien aangaande volstrekt geen tijding bekomen heeft.

— De burggraaf *Walsh* en de heer *de Genoude* hebben beiden eene dagvaarding bekomen om voor den regter van instructie te verschijnen. Men heeft ook op het landgoed van den laatstgenoemden eene huiszoeking gedaan.

— De president van de spaarkas der stad Parijs heeft in de helft dezer maand aan de algemeene vergadering het rapport over die inrigting gedurende het jaar 1836 gedaan. Blijkens hetzelve is in het vorig jaar in gemelde kas gestort eene som van 27,153,309. 03 fr. of met de intresten 28,890,854. 12 fr., terwijl de kas uitbetaald heeft voor 16,748,226. 65 fr. De kas is alzoo vermeerderd geworden met 12,143,627, 47 fr., welke som, gevoegd bij het saldo op 1 Januarij 1836, bedragende 38,065,420, 19 fr., het geheel van het aan de inleggers verschuldigde brengt op 50,209,047, 66. Sedert de oprigting der bank in 1818, is in dezelve gestort voor 181,158,928, 73 fr. heeft zij aan intrest gewonnen voor 9,011,899, 66, en is terug betaald voor 90,091,781, 03 fr.

— De intendance voor de geneeskundige dienst te Marseille heeft den 19den Julij een berigt bekend gemaakt dat de gezondheidstoestand van de equipage der *Leonidas* niets te wenschen overliet.

— Brieven uit Napels, wil men, dat het berigt houden van het overlijden der Koningin, de oostenrijksche aartshertogin *Maria Theresia*, aan de cholera; en dat de Konig zelf gevaarlijk ziek zoude zijn. Door welke gelegenheid deze brieven aangebragt zijn, wordt intusschen niet gezegd. [Het zelfde gerucht was den 10den dezer, reeds Weenen in omloop en zich niet verder bevestigd.]

— Heden is in het ministeriele blad het slot der gisteren medegedeelde telegraphische depeches omtrent de Spaansche zaken bekend gemaakt. Dat van de depeche uit Bayonne van den 22sten luidt als volgt:

» Door vier karlistische bataillons, den 20sten, een aanval op de linie van Zubiri beraamd zijnde, is hun voornemen door een uitval uit Pampeluna van 4000 man verijdeld geworden; deze troepen zijn niet slaags geweest."

Aan de depeche uit Marseille, van den 21sten gedagteekend, ontbraken alleen deze weinige woorden:

» En komen wagens met gekwetsten de stad binnen."

Voorts zijn sedert gisteren twee nieuwe telegraphische depeches van regeringswege bekend gemaakt, dezelve zijn van dezen inhoud:

» Marseille, den 22sten Julij.

» De paketboot *le Méditerranée*, den 16den uit Valencia vertrokken, heeft brieven aangebragt, bijzonderheden behelzende nopens een moorddadig gevecht hetwelk digt bij die stad heeft plaats gehad, tusschen de divisie van den generaal *Oraa* en de achterhoede van don *Carlos*. De uitslag van dit gevecht was te Valencia nog niet officieel bekend; de geruchten die in de stad liepen, gaven denzelven echter als nadeelig voor de constitutionele zaak op."

» Bordeaux, 23 Julij, des avonds.

» De generaal, het bevel voerende over de 11e militaire divisie, aan den minister van oorlog.

» Den 15den heeft *Oraa* den Pretendent in den omtrek van Chiva aangetast en geslagen; deze schijnt nog steeds in de rigting van Cuença voorwaarts te rukken; den dag van het gevecht had hij zijn hoofdkwartier te Bunal. De karlisten hebben omstreeks 2000 man verloren; er kwamen den 16den te Valencia overloopers en gevangenen binnen.

» De baron *de Meer* heeft te Prats-de-Llusanes insgelijks een voordeel behaald, den vijand op de vlugt geslagen, en het te Berga verloren geschut heroverd."

Het in laatstgemelde depeche voorkomende verlies van 2000 man aan de zijde der karlisten, terwijl van dat door *Oraa* geleden niet eens gesproken wordt, geeft wederom een blijk, hoe weinig men op dergelijke getallen-opgaven kan staat maken. Men heeft ook reeds bijzondere berigten uit Saragossa van den 17den, waarin met meer naauwkeurigheid en schijn van waarheid over het gevecht van den 15den gesproken wordt. Men leest daarin:

» Een buitengewoon courrier is op het oogenblik van Teruel aangekomen, welke plaats hij gisteren avond (16) ten half zeven ure verlaten heeft. Een ander courrier was daar in den namiddag van Saragossa aangekomen met de tijding van een hardnekkig gevecht tusschen de troepen van *Oraa*, ondersteund door de nationale garde van Valencia, en twee bataillons van Alava, het 3de en 5de, drie bataillons van Kastilien, het 1ste, 2de en 3de, en het 9de van Navarre. Deze bataillons, de achterhoede van de expeditie uitmakende, zijn dezelfde, zegt men, die Castellon de la Plana, onder bevel van *Villareal* berend hebben.

» Het gevecht in den morgen van den 15den begonnen, heeft op den grooten weg en in het gezigt van Pogo plaats gehad, het heeft verscheidene uren geduurd; van weêrszijden heeft veel verbittering geheerscht. De verliezen zijn aanmerkelijk geweest; men begroot dezelve op niet minder dan 4000 aan de beide zijden. De dappere nationale garde heeft meer dan de linietroepen geleden, ten gevolge van de drift waarmede zij zich op den vijand wierp."

Het *Journal des Débats*, hetwelk de vorderingen van don *Carlos* beurtelings als schrikwekkend en dan weder als min gevaarlijk, naar de omstandigheden gerekend, doch altijd met zeker oordeel mededeelt, geeft thans weder de volgende beschouwingen over den vermoedelijken togt van het karlistisch hoofdleger:

» Don *Carlos* schijnt thans in de rigting van Madrid, langs den grooten weg van Valencia te naderen. De afstand is negendig uren. Zijn marsch op Madrid kan niets ernstigs inhebben, want hij is in geenen deele in staat om zich van die hoofdstad meester te maken alleen met de magt die hij zich heeft, alhoewel men die ook op 16,000 strijders, het korps van *Cabrera* daaronder begrepen, kan begrooten. De stad Madrid is zeer goed voor verdediging vatbaar, gelijk men ten tijde van *Napoleon* gezien heeft, en de constitutionele troepen die het karlistisch leger volgen, degene die op deszelfs flanken marcheren en die voor Madrid zouden kunnen verzameld worden, zijn meer dan doende om de benden van den Pretendent te slaan, wanneer hij zulk eene gewigtige onderneming, als de aanval op den zetel des gouvernements is beproefde.

» Maar niet ligt valt het te raden, of don *Carlos*, wanneer hij eenmaal in de omstreken van Cuença [westwaarts op, en niet oostwaarts, zoo als gisteren door ons verkeerdelijk werd gezegd] op 50 uren afstand van Madrid, gekomen is, den weg naar Kastilien, of naar la Mancha, of wel naar het gebergte van Toledo, zal inslaan. Voor deze drie rigtingen bestaat evenveel waarschijnlijkheid. Inmiddels is hij er in geslaagd, om al de veldtogtsplannen van de constitutionele generaals te niet te maken, door het tooneel van den oorlog op zeer verren afstand uit te breiden en het van de noordelijke in de zuidoostelijke gewesten te verplaatsen, en door den opperbevelhebber van het leger in Navarre, *Espartero*, te noodzaken, om de in opstand zijnde gewesten te ontblooten, ten einde de hoofdstad te dekken."

Ofschoon het nu, waar moge zijn, hetgeen het *Journal des Débats* zegt omtrent de moeijelijkheden die don *Carlos* nog zou hebben te boven te komen, alvorens zijnen intogt in Madrid te doen, heeft het aan den anderen kant vergeten op te noemen, den steun dien de Pretendent zoude bekomen van den gelijkelijken optogt zijner in Navarre en de overige noordelijke gewesten gebleven troepen, vooral ook van de verbijstering en verwarring in de hoofdstad en bij het bewind, welke ongetwijfeld met zijne nadering zouden gepaard gaan, en voorts den steun welke zijne aanhangers hem, tot zelfs in de gelederen van het constitutioneel leger, zouden kunnen bezorgen.

In een bijzonder berigt uit Saragossa van den 18den werd gezegd dat don *Carlos* stelling had genomen tusschen Requena, op de grenzen van Arragon, Valencia, Murcia en la Mancha.

Wat de hervatte bewegingen van den kapitein-generaal van Katalonie, den baron *de Meer*, betreft, uit Perpignan wordt van

den 19den geschreven, dat hij zich aan het hoofd van 6000 man van Colomes meester gemaakt en de karlistische junta te Solsona opgeëischt had om zich over te geven, onder bedreiging dat hij na 24 uren de stad beschieten zoude. *Los d'Eroles* was te Tort, men dacht dat hij ter hulp van Solsona zoude optrekken.

In Navarre zijn, volgens de berigten uit Baijonne van den 20sten, zes karlistische bataillons, onder bevel van *Garcia*, in den morgen van den 18den uit de omstreken van Estella opgebroken met twee stukken geschut, in de rigting der valei van Ulzama trekkende, met voornemen om de dorpen op die linie aan te vallen. De overige karlistische bataillons met drie eskadrons kavallerie, onder den opperbevelhebber in Navarre, *Uranga*, bleven de valei van Volana en de brug van Lodosa bewaken, ten einde den constitutionelen bevelhebber in Navarre, *Escalera*, te beletten de bedreigde linie te hulp te komen. Den 17den was een gevecht met gelijken uitslag te Urnieta voorgevallen.

In een ander berigt uit Baijonne van den 20sten wordt gesproken van een voorgenomen inval der karlisten in Kastilien, welke thans veel gemakkelijker was uit te voeren, door de verzwakking van de christinische magt op de geheele linie van den Ebro.

— De bijzondere berigten uit Madrid tot den 16den, houden dat er weder talrijke arrestatien op bloot vermoeden waren gedaan, en men steeds van bestaande of voorgewende karlistische zamenzweringen sprak. — De nieuwe minister *Acuna* werd als iemand van weinig beduidenis in de staatkunde beschouwd. Hij had zijn ministerie aanvaard met eene circulaire rond te zenden over de ten uitvoerlegging van de nieuwe verkiezingswet.

— De notering ter beurs van heden, den 21sten, was als volgt: 5 pCt. 109,90, 110; 3 pCt. 79; Spanje 22¼, ⅛, ⅜, 22, 21⅞, 22; Pass. 5⅛; N. Diff. 7³, ½; O. Diff. 7⅞; Nap. 96,80, 97; Rom. L. 101⅞; Port. 3 pCt. 26¼, 25⅞.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 23sten Julij.

Men leest in een berigt van den Mein: » Er hebben zich velerlei geruchten verspreid omtrent een te nemen besluit der bondsvergadering tot het verleenen eener amnestie en tot het vertrek der bondstroepen uit Frankfort. Thans wil men weten dat beide deze onderwerpen in de jongste zitting der bondsvergadering ter sprake zijn gekomen."

De voorzitter der bondsvergadering zal zich in den loop dezer week naar Töplitz begeven.

— Alhier is uit Biberich aangekomen, Z. D. H. de regerende hertog van Nassau.

— Z. H. de keurvorst mede-regent van Keur-Hessen, is met zijne gemalin, den 18den te Munchen aangekomen.

— In de Badensche standen-vergadering van den 15den, is beraadslaagd geworden over eenige ingekomen verzoekschriften tot algeheele gelijkstelling der Joden in de burgerlijke regten. De meerderheid der commissie, benoemd tot onderzoek van dezelve, was voor het ter zijde leggen der verzoekschriften en tot het volharden bij het bestaande; de minderheid was voor de algeheele gelijkstelling. Door het ministerie werd in het midden gebragt, dat de Israëliten in het groot-hertogdom, slechts op eenige weinige uitzonderingen na, zoo goed als gelijk gesteld waren, en zich, bij andere Duitsche Staten vergeleken, zeer gelukkig mogten achten. Overigens liet hetzelve aan de joden het regt wedervaren, dat zij zich de hun toegestane vrijheden steeds waardig betoonden, zich op alle beroepen toeleggende, en ten allen tijde van hunne getrouwheid aan de regering doende blijken. De verzoeken die op alle landdagen tot algeheele gelijkstelling inkwamen, waren dan ook, volgens het ministerie, niet van de gezamenlijke doch slechts van enkele israeliten; in welke verzoeken de regering, op reeds vroeger ontwikkelde gronden, niet kon treden, ofschoon zij den wensch bleef koesteren dat de joden van hunnen kant mogten voortgaan om alle hindernissen daartoe uit den weg te ruimen. — Nadat een voorstel van een der leden, houdende dat het aan de gemeenten toegestaan zou worden om zoodanige israeliten die zich de gelijkstelling waardig maakten, burgerlijk aan te nemen en in alle politieke en burgerlijke regten met de christenen gelijk te stellen, aangenomen was, werd het advies van de meerderheid der commissie met betrekking tot de ingekomen verzoekschriften, met 36 tegen 20 stemmen aangenomen.

— Palermo blijft aan de grootste ellende ten prooi. In berigten uit die stad van den 11den dezer te Napels ontvangen, werd het aantal slagtoffers, die dagelijks door de heerschende kwaal werden weggesleept, reeds op 1000 begroot. Het gepeupel bedreef nog steeds de grofste buitensporigheden; het plunderde de paleizen in de stad die door de aanzienlijken verlaten waren, had een viertal geneesheeren, die geweigerd hadden de cholera-zieken bij te staan, in zee geworpen, enz. Men scheen te Napels plan te hebben om den onlangs gehuwden broeder des Konings, Prins *Leopold*, die vroeger, toen hij Onderkoning van Sicilie was, te Palermo zeer bemind was, naar die zoo vreesselijk geteisterde stad te zenden om zoo mogelijk de rust aldaar te herstellen. Er waren middelerwijl reeds troepen uit Napels naar Palermo vertrokken.

NEDERLANDEN.

[...]ENHAGE, den 26sten Julij.

Dingsdag middag ten een ure zijn uit Tilburg te 's Gravenhage aangekomen HH. KK. HH. de Prins en Prinses *van Oranje*, met Hoogstderzelver dochter. Des middags was er familie-diner ten hove; des avonds zou er een bal bij HH. KK. HH. Prins en Prinses *Frederik* gegeven worden.

H. M. de Koningin, HH. KK. HH. Prins en Prinses *Frederik* der Nederlanden, en HH. KK. HH. Prins en Prinses *Albert* van Pruissen, hebben Maandag avond weder de voorstelling in den franschen schouwburg te 's Hage, met Hoogstderzelver tegenwoordigheid vereerd.

— Eergisteren nacht zijn met de Hamburger stoomboot uit Amsterdam vertrokken, Z. D. de Hertog *Bernhard van Saxen Weimar* en Deszelfs oudste zoon; benevens de Graaf *von Wylich und Lottum*, pruissisch gezant bij ons hof, met zijne gemalin, welke laatsten zich naar hunne goederen begeven en drie of vier maanden afwezend zullen blijven.

— Verleden Zondag is te 's Gravenhage een koninklijk britsch kabinets-courier met depeches aangekomen.

Aldaar is in den *Nieuwen Doelen* afgestapt de Gouverneur der provincie Gelderland, de baron *van Heeckeren van Kehl.*

— Het heeft Z. M. behaagd dezer dagen verschillende vrederegters en hunne plaatsvervangers, voor onderscheiden steden en gemeenten in het rijk te benoemen.

— Bij koninklijk besluit is onlangs het navolgende vastgesteld:

Art. 1. In de onderscheidene jagtdistrikten, daar zulks noodig wordt bevonden, zullen een of meer adjuncten met de sub-administratie worden belast.

Art. 2. De adjunct-houtvesters zullen in het distrikt, waarvoor zij worden aangesteld, moeten woonachtig zijn, en, zoo veel mogelijk, in het gedeelte van hetzelve waar zulks het gerief der ingezetenen het meest kan bevorderen.

Deze bepaling is niet toepasselijk op de adjuncten, die vóór de dagteekening van dit besluit zijn aangesteld.

Art. 3. De benoeming van adjunct-houtvesters zal door ons, op voordragt van het departement der opperhoutvesterij, na verhoor van de gouverneurs der provincie, geschieden.

De houtvesters kunnen adjunct-houtvesters voordragen aan onzen opper-houtvester.

Art. 4. Het gedeelte van het distrikt, waarover het ondertoezigt, op den voet der tegenwoordige bepalingen, aan de adjunct-houtvesters wordt opgedragen, zal door onzen opper-houtvester, op de voordragt der houtvesters, na verhoor van de gouverneurs der provincien, worden geregeld.

Art. 5. De adjunct-houtvesters zullen onzen opper-houtvester, den gouverneurs der provincien en den houtvesters dienen van consideratien en advies op de daartoe, door tusschenkomst der houtvesters, in hunne handen te stellen stukken. Zij mogen overigens alleen corresponderen met de houtvesters en met de hoofd-opzieners der jagt; van de bevelen welke onmiddelijk door den opper-houtvester aan de adjunct-houtvesters mogten worden gegeven, zullen de houtvesters gelijktijdig worden onderrigt.

Art. 6. De adjunct-houtvesters zijn verpligt toezigt te houden op de nakoming der wetten en verordeningen op het stuk der jagt en visscherij. Zij doen van alle voorkomende zaken rapport aan den houtvester, met bijvoeging hunner consideratien.

Zij doen in gelijker voege alle voorstellen, welke zij voor de dienst noodig mogten oordeelen.

Art. 7. De adjunct houtvesters houden een naauwkeurig toezigt op de gedragingen der gewone, buitengewone en particuliere opzieners der jagt, in den kring hunner sub-administratie, en doen onverwijld aan den houtvester rapport van al de verzuimen en excessen in officio, waaraan de opzieners zich mogten schuldig maken.

Zij besturen onder de bevelen der houtvesters het toezigt over de gewone opzieners der jagt.

Art. 8. De adjunct-houtvesters nemen van de belanghebbenden aan alle verzoeken, aanvraag-biljetten om akten, alle klagten, reclames, voorstellen tot transactie, enz. Zij zenden alles, onder bijvoeging van hunne consideratien aan den houtvester.

Art. 9. Gedood schadelijk gedierte, waarvoor het genot der toegekende premien wordt verlangd, kan aan de adjunct-houtvesters worden vertoond. Zij geven aan hetzelve een kennelijk teeken.

Zij maken een certificaat op, ten bewijze dat hetzelve vertoond is, en zenden dat certificaat, met hun berigt over de deugdelijkheid der vordering, aan den houtvester.

Art. 10. De bijzondere regeling van de inwendige dienst wordt aan de adjunct-houtvesters door den houtvester voorgeschreven; zij gedragen zich aan de dienaangaande door denzelven te geven instructien; en kunnen belast worden met de uitvoering van zijne beschikkingen.

Art. 11. Bij overlijden, afwezendheid of ongesteldheid des houtvesters, gaat de waarneming der administratie van het distrikt *tijdelijk* over op de adjunct-houtvesters, en wel op den oudst aangestelden in de districten, waar meer dan één adjunct-houtvester werkzaam is.

Art. 12. Adjunct-houtvesters, welke in het vervolg zullen worden aangesteld, zullen slechts voor eenen jager of wildschieter in de provincie, waartoe hun distrikt behoort, vrije jagt genieten. Ten aanzien van hunne personen en inwonende zonen, blijven de bestaande vergunningen onveranderd.

Art. 13. Het 6de artikel der instructie voor de houtvesters, gearresteerd bij ons besluit van den 25sten Julij 1814, n°. 19, wordt bij deze ingetrokken.

— Men schrijft uit Utrecht van eergisteren het volgende:

» Gisteren ontvingen wij de tijding, dat de gemeente Hall en Eerbeek, bij Zutphen, eene nieuwe ramp heeft getroffen, welke ons opmerkelijk voorkomt. De heer *Sander* aldaar trof den 20. Julij 1836 het ongeluk, dat zijne 3 papiermolens afbrandden. Daar dezelven herbouwd waren, had hij, op den verjaardag van dat on-

geluk, eenige vrienden bij zich genoodigd, onder anderen den predikant *van Doorn*, met diens vrouw en kinderen, om het herstel dier brandschade in blijmoedige dankbaarheid te vieren. Toen men, onder het nuttigen van eenige ververschingen, in eene waarlijk blijmoedige stemming was, werd men opmerkzaam gemaakt op eene brandlucht, waarnaar dan ook dadelijk onderzoek werd gedaan. Terwijl men hiermede bezig was, komt de zoon van den heer *Sander* aanloopen, roepende, dat er brand op zolder was. De vrouwen nemen ieder een kind op, als ook den zuigeling van den heer *Sander*, en snellen de deur uit: naauwelijks waren zij buiten, of de vlam sloeg het gebouw uit. De molen is weder geheel uitgebrand, en van het woonhuis zijn ook slechts de muren blijven staan. De vrouw, zuster en kinderen van gemelden predikant, kwamen, met achterlating van omslagdoeken, hoeden enz., doodelijk ontsteld op de pastorie terug, de predikant echter eerst des nachts ten 2 ure, na veel tot berging van een en ander te hebben bijgedragen."

— Uit *Amsterdam* schrijft men: Het geld wordt met elken dag ruimer, en de Bank heeft den koers van het disconto op nieuw verminderd, zijnde dezelve 3½ percent, de beleening op 4 percent, en op goederen op 4½ percent gesteld."

De beurs-notering te Antwerpen was gisteren (25 *Julij*) als volgt: Belg. 101¼, G. Mij. 104, Span. Ardoin 19⅜, ⅝; Diferred. 7¼; Nap. 97¾; Bank Tav. 88½; Bons 91½; Rom. L. 101¼; dito Certif. te Antw. 97½; Braz. 85¼.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — Te *Weimar* is in de vorige maand de sedert eenige jaren in rust levende lettergieter en stempelsnijder J. E. WALBAUM overleden. Hij was de eerste die in *Duitschland* letters in schriftkarakters goot en zich daardoor veel roem verwierf. — Van wege den stempelsnijder G. LOOS in *Berlijn*, is de vervaardiging aangekondigd van eenen gedenkpenning, op de oprigting van GUTENBERG's monument te *Mentz*, welke op den dag van de onthulling van het standbeeld, den 14den Augustus aanstaande, verkrijgbaar zal zijn. Deze medaille stelt aan de eene zijde GUTENBERG's standbeeld naar THORWALDSEN's model voor; de keerzijde toont de basreliefs van het voetstuk aan. Op de voorzijde leest men het opschrift JOANNI GENSFLEISCH DICT. GUTENBERG COLLATIONIBUS TOTIUS EUROPAE SIGN(UM) POS(ITUM); en op de keerzijde: INVENTORI ARTIS TIPOGRAPH(ICAE) IN URBE PATRIA PIA LAETENTE; onderaan: MOGONTIACI M. AUGUSTUS MDCCCXXXVII.; waarvan de zin hierop neerkomt, *Voor den uitvinder der Boekdrukkunst Johan Gensfleisch, genaamd Gutenberg, werd dit gedenkstuk opgerigt in zijne deszelfs nagedachtenis vereerende en hoogst verblijde geboortestad, Mentz, in Augustus* 1837. Deze medaille zal door een kweekeling van LOOS, H. LORENZ, te *Rome*, vervaardigd worden, en de prijs komen in brons op 2 fl. 24 kr.; in zoogenaamd nieuw goud op 3 fl. 36 kr., in zilver op 9 fl., in dukatengoud op 15 pistolen. — Dezer dagen zal men in de koninklijke ijzergieterij te *Berlijn* een toe te gieten het ijzeren monument, hetwelk op het slagveld van *Lützen*, ter nagedachtenis van GUSTAAF ADOLF, zal worden opgerigt. Dit monument waarvan het ontwerp aan SCHINKEL behoort en 't welk bekostigd is uit de ingezamelde bijdragen tijdens de viering in 1832 van het tweede eeuwgetijde van den beroemden slag, heeft de gedaante van een koepel, op een voetstuk van graniet rustende. Van hetzelve wordt met veel lof gesproken, vooral moesten de openingen in den vorm van sterren, in den koepel gemaakt en waardoor het daglicht dringt, eene uitmuntende werking doen. — Te *Weenen* trekt thans de aandacht van het kunstminnend publiek het reeds door wijlen Keizer FRANS bestelde basrelief, bestemd voor het voetstuk van HOFER's monument in de hoofdkerk te *Innspruck*. Hetzelve is door den beeldhouwer VON KLIEBER vervaardigd, geheel van carrarisch marmer, en stelt het oogenblik voor, waarop HOFER met zijne mede eedgenooten trouw zwoeren aan het huis van *Habsburg*. Het stuk heeft eene lengte van 5 voeten op eene hoogte van 2½, en bevat 32 hoofdfiguren, in welker midden HOFER staat, in de eene hand het nationaal vaandel houdende, de andere hand, tot zweren gereed, opwaarts heffende. — Veel wordt er tegenwoordig gesproken van de *chromolithographie*, of de kunst om gekleurde lithographische afdrukken te maken, waarvan de heeren ENGELMANN vader en zoon, te *Mühlhausen*, in het departement van den boven-Rijn, door wie de steenplaatdrukkunst in *Frankrijk* werd ingevoerd, zich de uitvinding toeëigenen. Deze heeren hebben laatstelijk, in het door hen uitgegeven *Album chromolithographique* eene proeve geleverd, dat zij de groote zwarigheid bij den afdruk van veelkleurige steendrukplaten, om namelijk de kleuren behoorlijk door elkander te laten vloeijen, hebben weten te overwinnen, zoodat het penseel van den kleurder der platen niet meer behoeft over te halen. Intusschen maakt ook een Beijer, FRANS WEISHAUPT, lithograaf bij de commissie voor het kadaster in *Beijeren*, en kweekeling van den vermaarden SENEFELDER, op diezelfde eer aanspraak, als hebbende reeds in 1823 de platen voor het groote werk over *Brazilie* van MARTIUS en SPIX, op die wijs vervaardigd, en nog kortelings eene overzigtskaart van gezegde kadaster-commissie, waarop dertien kleurschakeringen voorkwamen; terwijl al verder beright wordt, dat zijn zoon, H. WEISHAUPT, leeraar aan de technische teekenschool te *München*, het sedert, door een bijzonder ontdekt hulpmiddel, in die kunst zoover gebragt heeft, dat thans alle onderwerpen met de verschillendste kleuren door lithographie in plaat kunnen gebragt en daarvan duizenden afdrukken gemaakt worden.

RUSLAND. — Te *Petersburg* heerscht tegenwoordig een bijzondere ijver en werkdadigheid, om de Keizerstad te verfraaijen, te vergrooten en ruimer te maken, vooral om dezelve met prachtige gebouwen, voor godsdienstige of wetenschappelijke doeleinden bestemd, op te luisteren. Aan de voltooijing der *Isaakskerk* onder anderen, welke een meesterstuk van bouworde belooft te worden, wordt vlijtig gearbeid; op het plein voor de *Kasanskerk* zijn thans de beide standbeelden van de generaals KUTUSOW en BARCLAY DE TOLLY geplaatst en zullen eerstdaags onthuld worden. Het nieuwe universiteitgebouw, neven de Akademie der Wetenschappen, is bijna voltooid en zal tegen het einde van het jaar ingewijd worden. De tegenwoordige rector der Universiteit, de staatsraad SCHULGIN, is een in de russische letterkunde zeer verdienstelijk geleerde, schrijver van *Ruslands* geschiedenis der laatste drie eeuwen. Het getal der tegenwoordig bij de Petersburger Universiteit aangestelde beambten en leeraars, bedraagt 63; dat der studenten 299.

PORTUGAL. — De graaf VARGAS DE BEDEMAR, welke in de vorige jaren de Azorische eilanden wetenschappelijk, bijzonder uit een geologisch opzigt, onderzocht heeft, heeft bij zijne terugkomst te *Lissabon* een kort geschrift in het portugeesch uitgegeven, onder den titel van: *Resumo de Observaçoês geologicas feitas n'hũa viagim as Ilhas da Madeira, Porto Santo e Açores nos annos De* 1835 *e* 1836. In dit stukje wordt eene algemeene beschrijving van den aard der bergen op die eilanden-groepen gegeven, en door het bestaan van oorspronkelijken kleigrond in horizontale lagen op de eilanden *Graciosa* en *Flores*, betoogd, dat niet alle deze eilanden eenen vulkanischen oorsprong hebben en uit de zee zijn opgerezen, maar veeleer het overblijfsel van een groot vast land schijnen, hetwelk in de zee verzonken is. Gezegde graaf heeft zich sedert weder naar de Kanarische eilanden begeven, om te onderzoeken, of ook daar de bergen dezelfde blijken van oorspronkelijkheid dragen, hetgeen zijne meening meer duidelijkheid en kracht zou bijzetten.

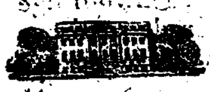
ENGELAND. — De familie van den overleden hertog VAN SUTHERLAND laat thans ter zijner nagedachtenis een standbeeld oprigten, hetwelk welligt het hoogste wezen zal van die er tegenwoordig bestaan. De plaats voor hetzelve bestemd, is op de kruin van een berg, *Benvraggie* geheeten, welke omtrent 1400 voeten boven de oppervlakte van de zee uitsteekt. Het voetstuk alleen zal eene hoogte hebben van 76 voeten, in achthoekigen vorm, in middellijn aan den grond 16 voeten hebbende, en aan de spits, waarop het standbeeld moet rusten, 9 voeten. Op dit kolossaal voetstuk zal een reusachtig beeld van 30 voeten hoogte komen, zoodat het geheel de hoogte hebben zal van 106 voeten en het beeld reeds in de verte zoo aan de land- als zeezijde, aan de beide kanten van *Frith de Moray* zal opgemerkt worden. De vervaardiger is zekere heer THEAKSTONE, die reeds een ander monument voor gezegden graaf heeft bearbeid. Het beeld zal uit dertig aan elkander geklonken stukken bestaan. — Het groote concert op woensdag den 19den dezer te *Londen* gehouden, waarvan de opbrengst bestemd was tot bijdrage van BEETHOVEN's monument, heeft aan de verwachting niet beantwoord wat de opbrengst betreft, hetgeen men grootendeels aan het tegenwoordig saizoen en de staatkundige drukte toeschrijft; doch wat de uitvoering aangaat moet dit concert onder alle opzigten voortreffelijk zijn geweest. De *Olijfberg*, met welk stuk het concert een aanvang nam, werd hier voor de eerste maal in zijn geheel in *Engeland* uitgevoerd. De symphonie met koor van BEETHOVEN maakte het tweede gedeelte uit; het derde begon met de ouverture van *Egmond*; de heer MOSCHELES voerde daarop met een voorbeeldeloos talent het concert in *F bе-Mol* uit, waarna de zangeres SCHRÖDER-DEVRIENDT de aria uit *Fidelio* zong, wordende het concert met de *finale* dezer opera besloten. — De onlangs voor het Britsch Museum aangekochte drie kapitale stukken van SALVATOR ROSA, MURILLO en RUBENS, te zamen voor eene som van ruim 9000 p. st. zijn thans te *Londen* in *Pall Mall* openbaar ten toon gesteld en wekken de algemeene bewondering.

FRANKRIJK. — De heer DROLLING, lid van de Akademie van schilderkunst, is benoemd tot hoogleeraar aan de school voor schoone kunsten, ter vervanging van wijlen den schilder GERARD. — De natuurkundige COSTE, opvolger van BLAINVILLE in den *Jardin des plantes*, onderneemt dezer dagen eene reis door *Duitschland* en *Engeland* tot voortzetting zijner natuurkundige navorschingen; hij heeft daartoe, op voordragt van de Akademie van Wetenschappen, bijzondere aanbevelingen van regeringswege medegekregen. Gemelde natuurkundige heeft zich, ofschoon nog jong, reeds een naam gemaakt door zijn werk *Embryologie comparée*, waarvan het eerste deel, met platen versierd, verschenen is.

BELGIË. — De werken van beeldhouwkunst, door wijlen den beeldhouwer KESSELS, die in het verleden jaar te *Rome* overleed, nagelaten, zijn dezer dagen te *Ostende* aangebragt. Dezelve zijn door zijne weduwe aan het belgisch bewind, 't welk haar een jaargeld heeft toegelegd, ten geschenke gegeven. — Uit *Antwerpen* wordt gemeld, dat op de aanstaande tentoonstelling van schilderijen aldaar, eenige uitstekende stukken van vreemde schilders zouden prijken; onder anderen een stuk van SCHELFHOUT en een van KOEKKOEK, zijnde een wintergezigt, 't welk door de kunstkenners ten hoogste bewonderd werd, en dat van de landschappen gewis den palm zou wegdragen.

NEDERLANDEN. — Te *Amsterdam* is den 24sten dezer, in den ouderdom van 73 jaren, overleden, de heer CHARLES HOWARD HODGES, lid van het Koninklijk Nederlandsch Instituut enz. enz. Zijn dood is in meer dan een opzigt van groot verlies voor de beeldende kunsten: hij was een man van bijzondere verdiensten, die bij veel omvattende kennis, eene gelukkige behandeling van het penseel, de teekenpen en het graveerstift voegde; hij wist de gelijkenissen bij afbeeldingen juist te treffen en smaakvol voor te stellen; hij was een braaf man, een liefderijk huisvader en hield vast aan hetgeen hij uit afkomst, aanleg en beginsel goed en pligtmatig oordeelde.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (25 *Julij*) waren genoteerd: Werkel. Schuld 2½ pCt. 52⅝, 5⁄8; dito 5 pCt. 100⅝; Kansb. *f* 22⅞, ⅞; Amort-Synd. 4½ pCt. 93¾, ⅞; dito 3½ pCt. 76⅝; Handelm. 163½, ¾; Oost-Indie 5 pCt. 98⅞, ⅞, ⅞; Ardoins 85 & 19⅞, ⅞, ⅞; Met. 5 pCt. 100⅞; Columb. 20; Enk. bl. Gr. 20¼.

PUBLIEKE VERKOOPING
VAN HET
KASTEEL BOUVIGNE.

P. C. WIERCX, Notaris te *Ginneken*, zal, op de na te noemen dagen, uren en plaatsen, ten verzoeke van zijn' principaal, en ingevolge bekomen autorisatie van de Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te *Breda*, de dato 11. Julij 1837, met in achtneming der Formaliteiten, bij de Wet van den 12. Junij 1816 voorgeschreven, op den *Eersten Zitdag* publiek Veilen, en op den *Tweeden* of *Laatsten Zitdag* finaal presenteren te Verkoopen:

Het van ouds vermaarde KASTEEL *BOUVIGNE*, met deszelfs ruime Stalling, Koetshuis, Tuinmanswoning en verdere Gebouwen; mitsgaders Tuinen, Goudvischvijvers, Boomgaarden, beplant met zeer vele exquise en wel vruchtdragende Boomen, Singels en twee percelen WEILAND; staande hetzelve Kasteel rondom in zijne zeer vischrijke Vijvers, en liggende het eene perceel Weide, met den geheelen Sloot daaraan gehoorende, naast de Domein-Dreef, ter groote van 25 roeden, 81 ellen, en strekkende het andere gedeeltelijk langs de Vliet, groot ongeveer 51 roeden, 76 ellen, zijnde alles te zamen groot, volgens Kadastrale opmeting, vijf bunders zes en dertig roeden en zeven en zestig ellen, en bij hetzelve bekend sectie H. Nos. 39, 41, 43 tot en met nummer 51 ingesloten, alles allemangenhamst gelegen onder de Gemeente van *Ginneken*, bij het *Mastbosch*, omtrent een half uur van *Breda*, zijnde de opgang naar het Kasteel over eene Brug, door eene roijale Poort, leidende naar een ruim Bassecour, hebbende ter regter zijde de Tuinmanswoning en verdere Gebouwen, en ter linkerzijde de Brug die naar het Kasteel leidt; bevattende het Kasteel bij het inkomen eene ruime Vestibule en vijf Beneden-Kamers, waarvan eene met suite, en aan welke suite tevens een Koepelvertrek is, alle behangen en gestukadoord, en waarvan vier met stookplaatsen zijn voorzien; verder zes Boven-Kamers en een Kabinetje, waaronder eene Dienstboden- en eene Provisie-Kamer, ruime Zolders, benevens nog twee Vertrekken in het Torentje, hebbende alles een allerfraaist uitzigt, zoo naar de zijde van het Dorp, als op het bijgelegen Mastbosch en de omliggende Buitenplaatsen en Landerijen; voorts eene ruime Keuken van Fourneizen en alle verdere gemakken voorzien, alwaar zich tevens eene Wel- en Regenpomp bevinden; mitsgaders drie spatieuse en overwelfde Kelders, belendende: het geheel ten oosten en zuiden tegen de Domein-Hoeven, ten westen tegen de Dreef, loopende langs het Mastbosch naar Galder, en ten noorden tegen de Kreek, hier half aan gehoorende.

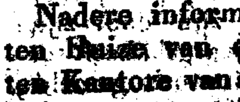
De Eerste Zitdag of Provisionele Toewijzing zal plaats hebben op Dingsdag den 29. Augustus 1837, ten Huize en Herberge van MARTINUS VLAMINGS, in den *Vrachtwagen*, te *Ginneken*.

En de Tweede of Laatste Zitdag ter Finale Toeslatting, zal gehouden worden op Dingsdag den 12. September daaraanvolgende, ten Huize en Herberge van HENDRIK VAN HOOIDONK, in het *Ronde Hart*, te *Ginneken*, beide die dagen des namiddags ten vier ure.

Tot bezigtiging van voorschreven Kasteel, zal op de aldaar hiertoe vooraf te doene aanvrage, des Dingsdags en Vrijdags van iedere week, van des morgens *elf* tot des namiddags *twee ure*, de gelegenheid gegeven worden.

Nadere informatien omtrent den Verkoop, zijn te bekomen ten Huize van den Heer H. W. SCHAUIKRS te *Breda*, en ten Kantore van gemelden Notaris.

ZEGT HET VOORT.

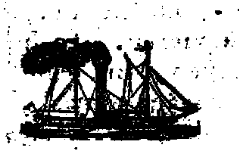

STOOMPAKET-VAART
TUSSCHEN
ROTTERDAM EN LONDEN.

De Stoompaketten der General Steam Navigation Company in dienst van het General Post-Office te *Londen*, vertrekken van *Rotterdam*,

Zaturdag den 29 Julij, des morgens ten 8 ure.

Nadere inlichtingen te bekomen bij de Agenten	W. SMITH & Co. en P. A. VAN ES.

STOOMPAKET-VAART
TUSSCHEN
ROTTERDAM EN HAVRE.

De prachtige nieuwe en snelvarende Stoompaket *ROTTERDAM*, Kapitein J. AUDIBERT, groot circa 500 Tonnen, met machines van lage drukking van 160 paardenkracht, doende den overtogt gemeenlijk in 20 tot 24 uren, zal vertrekken:

Van Havre

Den 10den, 20sten en 30sten van iedere maand.

Van Rotterdam

Zaturdag 5 Augustus, des namiddags ten 1 ure.

Van *Havre* naar *Parijs* gaan dagelijks 4 Diligences, des voor- en namiddags, overtogt 15 uren; prijs 16 en 25 francs.

Naar *Rouaan* dagelijks eene Stoomboot, overtogt 6 uren; prijs 6 en 10 francs.

Van *Rouaan* naar *Parijs* driemaal per week eene Stoomboot, overtogt 12 uren; prijs 8 en 10 francs.

Nadere inlichtingen bij de Agenten	W. SMITH & Co., te *Rotterdam*. ALBRECHT & Co., te *Havre*.

En vente chez BROESE & COMP., *à Breda*,

NOUVEAUTÉS.

Emmanuel Gonzalès, le Roi des Rossignols, 2 vol.
——— ——— la Luciole, 1 vol.
De Ferrière, les Romans, et le mariage, 2 vol.
Grattan, l'Héritière de Bruges, histoire de l'année mil... cent., 3 vol.
Jules Lecomte, l'Ile de la Tortue, Roman maritime, 2 vol.
Foucher, Une Reputation de jeune fille, 1 vol.
alzac, Illusions perdues, 1 vol.
Sand, Mauprat, tome 1.
Marmier, Lettres sur l'Islande.
Emmerik de Mauroger, Première Jeunesse, 2 vol.
A. rot, la Chute des Feuilles, 2 vol.
Raymond rucker, Mensonge, 2 vol.
Dumas, Nouvelles impressions de Voyage.
Jacob, De près et de loin, Roman conjugal, 2 vol.
Emile Souvestre, La Maison Rouge, 2 vol.
Horace de St. Aubin, l'Excommunié, Roman posthume (entièrement inédit) 1 volume.
Souvenirs et Mémoires de Madame la Comtesse Merlin, 3 vol.
Marrayat, Cain, le Pirate, 2 vol.
——— Newton forster ou la Marine marchande, 2 vol.
——— King's Own, ou il est au Roi, 2 vol.
Mémoires, Correspondances et manuscrits du général *Lafayette*, publiés par sa famille, tom.
Excursions d'une famille Américaine en Suisse, par *M. J. F. Cooper*, 2 vol.
Monsieur le Midshiman aisé, par le capitaine *Marryat*, traduit de l'anglais par *A. J. B. Defauconpret*, 2 vol.
Rome souterraine, par *Charles Didier*, 2 vol.
Anne Boleyn, par *Paul de Musset*, 2 vol.
Romans Historiques du Languedoc. *Sathaniel*, par *Frédéric Soulié*, 2 vol.
Zizine, par *Paul de Kock*, 2 vol.
La veille fille, par *M. de Balzac*, 1 vol.
Riche et Pauvre, par *Emile Souvestre*, 2 vol.
Picciola, par *M. X. B. Saintine*, 1 vol.
Pierre Simple, par le capitaine *Marryat*, traduit de l'anglais par *A. J. B. Defauconpret*, 2 vol.
Jacob Fidèle, par le même, 2 vol.
Scènes de la vie privée, par *M. de Balzac*, 1er vol.
l'Interdiction, suivi de la *Messe de l'Athée*, par *M. de Balzac*, 1 vol.
Dodécaton ou le livre des douze, 2 vol.
Mémoires de *Lucien Bonaparte*, 1er vol.
l'Auberge des trois pins, par *MM. Roger de Beauvoir et Alphonse Royer*, 2 vol.
Settimia, par Madame *Hortense Allart*, 2 vol.
Une Femme Malheureuse, par *Paul L. Jacob*, 2 vol.
Le Notaire de Chantilly, par *Léon Gozlan*, 2 vol.
Une Couronne d'épines, par *Michel Masson*, 2 vol.
Le jeune imposteur, traduit de l'anglais de *G. W. M. Reynolds*, par *A. J. B. Defauconpret*, 2 vol.
Romans Historiques du Languedoc, par *Frédéric Soulié*, 2 vol.
Le Paradis perdu *de Milton*, par ... 2 vol.
Essai sur la Littérature Anglaise, par le même, 2 vol.
Caractères et Portraits de Femmes, par *Hippolyte Lucas*, 2 volumes.

Breda, bij BROESE EN COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.